

HANDLINGSPLAN FOR ET TRYGT OG
GODT
PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ
I VÅLAND-BARNEHAGENE

INNHold

Innledning	s. 3
Målsettinger	s. 3
Definisjon av begreper	s. 4
Voksne som krenker og mobber	s. 5
Barnehagenes forebyggende tiltak	s. 6
Forventninger til voksenrollen og barnehagenes verdier og syn på barn	s. 7
Foreldreinvolvering	s. 8
Hvordan oppdage krenkelser og mobbing	s. 9
Ansvar og rollefordeling	s. 10
Konkretisering av varslingsplikten/interne rutiner for kommunikasjon og informasjon	s. 11
Rutiner	s. 13
Litteratur/Materiell	s. 14

VEDLEGG:

1. Observasjonslogg
2. Mal for møterefertat
3. Aktivitetsplan for trygt og godt barnehagemiljø
4. Egenvurderingsskjema psykososialt barnehagemiljø

INNLEDNING

Denne planen beskriver hvordan vi jobber for at alle barn skal sikres et trygt og godt barnehagemiljø i all den tid barna går i en av Våland-barnehagene.

Lov om barnehager kap 8 § 41-43 fastsetter en vidtgående plikt til å jobbe systematisk med å sikre alle barn et trygt og godt barnehagemiljø som fremmer helse, trivsel, lek og læring.

Barnehagelovens bestemmelser om barnas psykososiale miljø handler ikke først og fremst om mobbing, men at barna har det trygt og godt i barnehagen basert på barnets subjektive oppfatning av barnehagemiljøet.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser og mobbing, må barnehagen, håndtere, stoppe, og følge opp dette.

(Rammeplan for barnehager, 2017 s.11)

Lek og vennskap har stor betydning i barns liv, spesielt i barnehagen. Opplevelse av vennskap og det å bli inkludert i lek er avgjørende for at barn skal trives. Personalets tilstedeværelse og engasjement i barns lek og utvikling er derfor helt nødvendig.

MÅL

- Ansatte i barnehagene skal arbeide for å forhindre krenkelser og mistriivsel, og for at barnehagemiljøet bidrar positivt til barns helse, trivsel, lek og læring.
- Alle planer, tiltak og handlinger skal ha barns beste som grunnleggende hensyn jmf artikkel 3 i barnekonvensjonen.
- Alle ansatte skal ha kunnskap om hvordan man jobber aktivt for å skape et godt psykisk miljø for barn å være i.
- Alle barn skal oppleve å få hjelp og støtte av ansatte som tar barns opplevelser på alvor.

- I Våland-barnehagene er det nulltoleranse mot mobbing blant barn og voksne.
- Ansatte i barnehagene og foresatte skal jobbe tett sammen i spørsmål som angår barns trivsel i barnehagene og i hjemmet.
- Alle ansatte skal legge merke til, bekrefte, synliggjøre og forsterke positivt samspill mellom barn.
- Alle ansatte skal kjenne til, og forplikte seg til å jobbe etter denne planen.
- Barnehagene og hjemmet skal samarbeide for å nå målene i denne planen, da barns livsmestring, helse og trivsel omfatter barn til alle døgnets tider.

DEFINISJON AV BEGREPER

Barnehagelovens § 41 om krenkelser:

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

Definisjon på mobbing av barn i barnehage:

Mobbing av barn i barnehagene er handlinger fra voksne og/eller andre barn som krenker barns opplevelse av å høre til og å være en betydningsfull person for fellesskapet og muligheten til medvirkning («Hele barnet, hele løpet», Ingrid Lund m.fl)

Det er viktig med forståelse for fellesskapets betydning for vekst og utvikling. Det er fellesskapet som er utgangspunktet for den enkeltes opplevelse av å høre til og oppleve seg som en betydningsfull deltaker, og som gir muligheten til medvirkning. Der mobbing skjer, hindres disse grunnleggende behovene, som igjen er fundamentet for sosial, emosjonell og kognitiv utvikling (Vanderbilt, Augustyn & Health, 2010; Vedeler, 2007; Wolke, 2000).

Mobbing i barnehagen handler om utestenging, vold, diskriminering og trakassering, bl.a. ved at barn plages eller stenges ute fra lek med og uten de ansattes tilstedeværelse.

Når barn mobbes går de glipp av et godt fellesskap, lek og læring.

Mobbing kan arte seg som:

- fysisk eller psykisk plaging,
- trakassering,
- trusler,
- erting,
- håning,
- negativ omtale eller tiltale.
- utestegning og/eller ignorering over tid.

Erting, enkeltepisoder med konflikter eller slåssing ses ikke på som mobbing, da mobbing ofte defineres som noe som er gjentakende. Det nye i barnehageloven presiserer derfor det subjektive i opplevelsen som utslagsgivende for om en skal sette i gang tiltak, uavhengig av hvordan begrepene defineres, og uavhengig av tidsperspektivet.

VOKSNE SOM KRENKER OG MOBBER

Barn kan oppleve å bli krenket av ansatte i barnehagen, foreldre eller andre voksne som barn er i kontakt med. Barn kan oppleve voksne som krenker andre voksne med blikk, utestegning, taushet og negative små kommentarer. Det blir derfor viktig å ha fokus på hele barnehagemiljøet, også arbeidsmiljøet for de voksne dersom man skal oppnå et trygt og godt miljø for barn å være i.

Forskning viser at noen relasjoner i barnehagen ikke er gode nok (Sabol og Pianta, 2012). Det er viktig at de ansatte er villige til å endre egen atferd. Mer positiv kommunikasjon og flere positive interaksjoner mellom den ansatte og barnet kan være nødvendig. Noen ganger er det nok å sørge for flere positive møter i løpet av barnehagedagen, andre ganger kan det være nødvendig å jobbe mer systematisk over tid.

BARNEHAGENES FOREBYGGENDE TILTAK

I tidlig alder gjør barnet seg erfaringer som det tar med seg resten av livet. Erfaringene legger grunnlag for hvordan barnet senere skal mestre livet sitt. Begynnende negativ atferd som mobbing og krenkelser må stoppes øyeblikkelig før det får utvikle seg. Dersom dette ikke stoppes i barnehagen, viser forskning (Ingrid Lund, Roland) at det kan dannes mønster som fortsetter inn i skolealder.

Barnehagene må ha ansatte som kjenner barna godt og tilrettelegger aktiviteter slik at alle opplever mestring på sitt nivå. Selve formålet med barnehagen er å fremme vennskap og fellesskap. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne.

De ansatte må være kompetente, de må være observante, lydhøre og de må kunne samarbeide med foresatte for å sikre barn en god og trygg barndom hvor krenkelser og mobbing ikke forekommer.

De ansatte i barnehagene skal legge til rette for et miljø hvor barn møter voksne som er anerkjennende, varme og oppmuntrende slik at alle barn føler seg verdifulle. Et godt og trygt oppvekstmiljø i barnehagene og i hjemmene gjør barna rustet for verden utenfor.

Viktige tiltak blir derfor:

- ansatte som er tett på barn, oppdager og griper inn når de ser noen som er plaget
- praktiserer felles, forutsigbare regler
- ansatte som har barns trivsel og relasjonsbygging som viktige verdier i arbeidet
- ansatte som samarbeider med barn om hva de ønsker for barnehagen
- ansatte som vektlegger barns synspunkter i planlegging og vurdering av barnehagens innhold
- ansatte som har kunnskap om hvordan man bygger relasjoner
- ansatte som tar foreldresamarbeid på alvor, og som involverer hjemmene i arbeidet med å sikre barn et godt oppvekstmiljø

- ansatte som bygger gode miljøer i små og store grupper
- barn som får leke i små grupper hvor de får mulighet til å bygge sterke bånd til andre og bygge sosial kapital.
- barn som får oppleve glede i fellesskap med andre barn og voksenpersoner
- engasjerte, lekekloke voksne
- utstrakt bruk av smågrupper hvor det enkelt barn blir sett og hørt
- tilhørighet i stor gruppe hvor barn selv kan velge hvem de vil være med og kan øve seg på å bygge relasjoner til andre barn.

FORVENTNINGER TIL VOKSENROLLEN OG BARNEHAGENES VERDIER OG SYN PÅ BARN:

- De ansatte skal opptre autoritativt, ta ansvar og ramme inn barn på en god og omsorgsfull måte. I Våland-barnehagene skal alle ansatte bruke kunnskap om Trygghetssirkelen (Årsplan for Våland-barnehagene s 9), kjenne igjen og handle ut fra om barnet er oppe eller nede på sirkelen. De ansatte skal bruke kunnskapen sin om risiko og beskyttelsesfaktorer og kunne iverksette tiltak når de oppdager at barn ikke trives i barnehagen eller utsettes for krenkelser av andre barn eller voksne i barnehagen, i hjemmet og ellers i livet.
- De ansatte i barnehagen skal være bevisste rollemodeller som viser respekt for og anerkjenner hvert enkelt barn og sine kollegaer. Som rollemodeller skal de ansatte jobbe for å fremheve positivt språkbruk og positiv atferd. De ansatte skal aktivt styrke barns selvbilde og sørge for at barna opplever tilhørighet i et positivt fellesskap.
- De ansatte skal være sin følelsesmessige stemning bevisst. Barn tar med seg stemning fra tidlig alder resten av livet, og de voksne som omgir seg med barn skal derfor være seg sin følelsesmessige stemning bevisst. Hvordan de ansatte snakker med og om hverandre, hvordan de samarbeider med barn, kollegaer og foreldre påvirker hvordan barn skal se på verden og hvordan de skal oppfatte seg selv i verden. Ansatte som trener på å takle egne følelser får bedre relasjoner med barn.

Barnehagenes verdigrunnlag (Årsplanen s. 5) vektlegger respekt for individet, for fellesskapet og samhold. Barnehagene skal fremme demokrati og mangfold, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. Barnehagene anser disse verdiene for viktige verdier for å kunne forebygge krenkelser, diskriminering og mobbing. De ansatte bruker kompetansen om traumebevisst omsorg og aktivt samtaleverktøy for å fremme gode samtaler som gir mening for barnet.

Barnehagens årsplan s.9 beskriver hvordan barnehagen jobber for å ivareta barnets behov for omsorg.

Tegn på at barn trives og har det bra:

- smil og latter.
- kan tøyse og tulle
- deltar i lek
- tør å delta i organisering og komme med forslag i leken.
- kan ha forskjellige roller i leken
- har venner
- inviterer andre inn i leken
- har lyst til å gå i barnehagen.
- tør å si ifra til en voksen dersom det er noe som ikke er bra.

FORELDREINVOLVERING

Hjemmene skal involveres i arbeidet med barns psykososiale miljø. Barnehagene og foresatte skal sammen samarbeide om utvikling av barnas sosiale kompetanse. Foresatte og de ansatte i barnehagene må ha en felles forståelse av hvordan sosial kompetanse kan ruste barna til å danne positive sosiale relasjoner og forebygge utestenging, vold, diskriminering og trakassering, og må aktivt legge til rette for bygging av barns sosiale kapital.

HVORDAN OPPDAGE KRENKELSER OG MOBBING

At noen føler seg krenket kan være vanskelig for en utenforstående å oppdage, da det er en subjektiv opplevelse. Enkelte krenkelser kan være mer skjult enn andre, så de ansatte må være tett på og kjenne barnet godt for å forstå at et barn føler seg krenket. Sårbare barn kan også vise motsatt atferd i situasjoner for å skjule følelsene sine. Direkte, åpenbare krenkelser er mer synlig, dette kan være fysisk dytting, slag, kloring osv. Voksne som krenker barn, kan ty til latterliggjøring og ydmyke barn foran gruppen.

Eksempel på skjult krenking kan være

- utestenging
- avvisning
- ikke bli invitert inn i lek
- blikk,
- ord,
- «tulle»-erting,
- gester,
- grimaser
- å bli oversett eller overhørt.

At barn blir utsatt for krenkelser og mobbing kan vise seg på flere områder. De ansatte bør være oppmerksom dersom et barn

- endrer atferd
- er lett oppfarende
- begynner å gjøre seg til
- får konsentrasjonsvansker
- gråter mye/gråter seg i søvn
- har mareritt
- oppleves sint
- opptrer aggressivt
- begynner å plage andre som er yngre

- fysiske plager som vondt i magen, kaster opp
- fysiske merker
- endrer spisevaner
- er trist
- er innesluttet
- stille eller usikker.
- mister selvtillit (kan ses ved at barnet trekker seg unna og går alene)
- vil ikke delta på aktiviteter
- slutter å ta initiativ.
- blir mer avhengige av voksne

De ansatte i Våland-barnehagene bruker derfor tid på å:

- gjennomføre jevnlig samtaler med barn i stor gruppe, liten gruppe og individuelt,
- snakke med barn om det barn er opptatt av
- gjennomføre jevnlig foreldresamtaler
- gjennomføre observasjoner jevnlig
- gjennomføre bruk av primærkontakt på alle avdelinger for å sikre navngitt person som ha ansvar for å være tett på
- gjennomføre «GULLTID» på alle avdelinger
- gjennomføre jevnlig samtaler i avdelingsmøter om barns trivsel
- gjennomføre vurderinger av de voksnes atferd og holdninger (skjema)

ANSVAR OG ROLLEFORDELING

LEDELSE:

En tydelig ledelse med lav terskel for å oppdage mobbing og ansatte som er sensitive for barna, er viktige faktorer for å oppnå et godt barnehagemiljø. Tydelig ledelse er en forutsetning for å forebygge, avdekke og håndtere krenkende ord og handlinger.

Arbeidet mot mobbing skal alle ansatte involveres i, men det er virksomhetsleder som har det overordnede ansvaret for at innsatsen for et trygt og godt miljø for alle alltid er en del av barnehagenes praksis. Det blir viktig for lederteamet å sørge for at barnehagene har:

- nærværende voksne
- systemer for å fange opp og følge opp mobbing
- sensitive voksne med lav terskel for bekymring
- systemer for at barns stemme fanges opp
- god samarbeidskultur
- tydelig lederskap

KONKRETISERING AV VARSLINGSPLIKTEN/ INTERNE RUTINER FOR KOMMUNIKASJON OG INFORMASJON

Barnehageloven § 42:

*Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø
(aktivitetsplikt)*

Alle som arbeider i barnehagevirksomheten, skal følge med på hvordan barna i barnehagene har det. Alle som arbeider i Våland-barnehagene skal melde fra til avdelingsleder dersom de får mistanke om, eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

Virksomhetsleder skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller. Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken. Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagene undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagene selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.

Barnehagene skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. I planen skal det stå:

a) hvilke problemer tiltakene skal løse

- b) hvilke tiltak barnehagen har planlagt
- c) når tiltakene skal gjennomføres
- d) hvem som skal gjennomføre tiltakene
- e) når tiltakene skal evalueres.

Barnehageloven § 43

Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn

Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider i barnehagen, krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks melde fra til avdelingsleder. Virksomhetsleder skal melde fra til barnehageeieren. Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at avdelingsleder eller virksomhetsleder i barnehagen krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende melde fra til barnehageeieren direkte.

	RUTINER	ANSVAR	SIGNERING FOR GJENNOMFØRT
1	<i>En bekymring oppstår</i> ved endret atferd hos barnet, du er vitne til at mobbing og krenkelser har oppstått, du observerer gjennom deltakelse i lek, eller barnet selv forteller om opplevelser av å bli krenket.	Alle	
2	Samtale med de involverte barna om det som har skjedd. Barna kan oppklare, komme med løsninger osv.	Pedagogisk leder vurderer alvorlighetsgrad	
3	Del bekymring/ varsle ped.leder/avdelingsleder/virksomhetsleder	Avdelingsleder følger opp	
4	Undersøkelse. De involverte ansatte møtes for å diskutere og avklare om mobbing har funnet sted. Strategier legges for videre observasjon og handling. Bruk observasjonslogg	Avdelingsleder følger opp. Iverksetting etter avtale	
5	Foreldrene varsles og i alvorlige tilfeller varsles eier.	Pedagogisk leder/avdelingsleder/virksomhetsleder	
6	Tiltak dersom undersøkelsen avdekker at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø	Pedagogisk leder og ansatte i avdelingen. Foreldre	
7	Evaluerer. Barnehagen skal følge opp og evaluere om tiltakene har hatt ønsket effekt. Videre handling med nye tiltak kreves fram til barnet igjen opplever et trygt og godt barnehagemiljø.	Pedagogisk leder. avdelingsleder følger opp.	
8	Saken avsluttes. Dette skjer i samarbeid med barn og foreldre.		

Litteratur/materiell

For de voksne:

- Kari Lamer: Sosial kompetanse. Teoribok, håndbok
- http://www.udir.no/upload/MMM/Kvello_vennskap.pdf
- <http://laringsmiljosenteret.uis.no/mobbing/mobbing-i-barnehagen/>
- <http://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/barnehagensinnhold/trivsel/>
- Myrna B. Shure: JEEP (jeg er en problemløser)
- Berit Bae: Det interessante i det alminnelige
- Reidar Pettersen: Mobbing i barnehagen
- Jesper Juul: Det kompetente barn
- Jesper Juul: Fra lydighet til ansvarlighet.
- Kari Pape: Fra ord til handling-fra handling til ord.
- Barne- og familiedepartementet: Hefte: Mobbing i barnehagen
- Mai Brit Helgesen: Mobbing i barnehagen
- Helle Høiby og Anja Trolle: Stopp ertingen.
- Pål Roland: Mobbeadferd
- Pål Roland: Den autoritative voksenrollen i barnehage og skole
- Ingrid Lund: Det er jo bare barn, om barnehagebarn og mobbing
- Margreta Øhman: Innenfor og utenfor
- Podcast: Tidligvakt

For barna:

- Gunilla Bergstrøm: Albert Åberg
- Tor Åge Bringsværd: Karsten liker å danse.
- Tor Åge Bringsværd: Ruffen- sjøormen som ikke kunne svømme.
- Tone Lie Bøttinger: Min storebror apen.
- Paul Leer Salvesen: Fy Fabian.
- Ann De Bode: Det er alltid meg de skal ta.
- Lena Klefeldt: Otto og Joppa

- Mats Wanblad: Lilleving.
- Ulf Nilsson: Den lille gutten og løven
- Per Christian Jersild: Hymir.
- Kari Saanum: Herr Alkabars nese.
- Gunn-Britt Sundstrøm: Guten i supermandrakten.
- Else Færden: den stygge drageungen.
- Birgitta Stenberg: Albert og udyret.
- Birgitta Stenberg: Hvem kan redde Albert Åberg.
- Ursula Kirchberg: Selim og Susanne.
- Egon Mathiesen: katten med de blå øynene.
- Mette Cecilie Newth: Lille Skrekk.

Annet:

- Linda Palm, Lisa Sollenberg: Venner- ti store bøker - Basert på Barnekonvensjonen
- Linda Palm, Lisa Sollenberg: Ti små vennebøker Linda Palm
- Vennekort
- Kari Lamer: Du og jeg og Truls og Trine
- Steg for steg barnehage 4-6 år: InfoVest forlag
- Være sammen: Små barnspakke 2-3 år
- Være sammen: Grunnpakke 4-5 år
- Grønne tanker- glade barn: Inped
- Føleleskoppene
- Bussen
- LINK til livet materiellet (livsmestring i norske klasserom)
- Anna Fiske Følelesbiblioteket
- Gledingbøker
- Tips fra Trygg i Fjell TRYGG i FELLESKAP-modellen (tryggifjell.no)
- Udir: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-tilrammeplanen/trivselsveileder/>

Vedlegg

Observasjonslogg

Hva er sett/hørt	Hvem gjelder det?	Når	Signatur

Møtereferat når barn opplever at de ikke har et trygt og godt barnehagemiljø

Tilstede:

Dato:

Kl.

Kopi til foresatte, arkiveres i Public oppvekst.

Hva er sett/hørt, hvilke tiltak er prøvd ut	Dette skal det arbeides videre med	Tidsfrist	Ansvar

Aktivitetsplan for trygt og godt barnehagemiljø

Lov om barnehager § 42: Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.

Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens lederteam dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

Virksomhetsleder skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller.

	Beskriv og konkretiser	Ansvar og dato
Hvilke problemer skal tiltakene løse?		
Hvilke tiltak har barnehagen planlagt?		
Når skal tiltakene gjennomføres?		
Hvem skal gjennomføre tiltakene?		
Når skal tiltakene evalueres?		
Endelig vurdering av tiltak og videre arbeid:		

Egenvurderingsskjema psykososialt barnehagemiljø

Barnehagen har etter lov om barnehager vidtgående plikter når det gjelder å jobbe systematisk med å sikre et trygt og godt barnehagemiljø, som fremmer helse, trivsel, leke og læring for alle barn. Barnehageeier har ansvar for å ha system som sikrer at barnehagene driver i tråd med lover og gjeldende regelverk. I tråd med 01/21 Rundskriv om psykososialt barnehagemiljø er det fastsatt at barnehagene årlig skal gjennomføre en egenvurdering av barnehagemiljøet i den enkelte barnehage.

Egenvurderingsskjemaet skal:

- Bidra til refleksjon over egen praksis for å sikre regelverksetterlevelse og finne læringspunkter for nødvendig forbedring av barnehagens praksis.
- Være utgangspunkt for erfaringsdeling i lærende nettverk og andre aktuelle fora.

Skjemaet fylles ut og sendes til kommunalsjef barnehage i Public 360. Virksomhetsleder har ansvaret for innholdet i skjema og for at egenvurderingen gjennomføres, og involverer aktuelle personer i lederteamet og ellers i barnehagen i arbeidet. Egenvurderingen skal være gjennomført og innsendt i forkant av møte mellom kommunalsjef barnehage og lederteamet i virksomheten, som gjennomføres hver høst.

Navn på barnehagen	
Egenvurdering er utarbeidet av	

Er barnehagens handlingsplan for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø i aktiv bruk og oppdatert i samsvar med Stavanger kommunes rundskriv for barnehagemiljø?

Ja	Nei/delvis
Beskriv hvordan:	Beskriv nødvendige endringer og framdrift:

Har barnehagen velfungerende rutiner for å følge med på barnehagens psykososiale miljø?

Ja	Nei/delvis
Beskriv hvordan:	Beskriv nødvendige endringer og framdrift:

Har barnehagen kompetanse (kunnskap, motivasjon, verdier) til å jobbe forebyggende og på en god måte med å oppfylle delpliktene i aktivitetsplanen?

Ja	Nei/delvis
Beskriv hvordan:	Beskriv nødvendige endringer og framdrift:

Sikrer barnehagen at Samarbeidsutvalget får medvirke i evaluering av barnehagens arbeide med psykososialt barnehagemiljø?

Ja	Nei/delvis
Beskriv hvordan:	Beskriv nødvendige endringer og framdrift:

Informerer barnehagen systematisk foreldre om barns rettigheter i barnehagens psykososiale barnehagemiljø?

Ja	Nei/delvis
Beskriv hvordan:	Beskriv nødvendige endringer og framdrift:

Jobber barnehagen for at alle ansatte skal praktisere holdninger og verdier som bidrar til at alle barn er inkludert og har et trygt og godt barnehagemiljø?

Ja	Nei/delvis
Beskriv hvordan:	Beskriv nødvendige endringer og framdrift:

Dato for gjennomført egenvurdering	
Er tema drøftet/planlagt drøftet i barnehagens lærende nettverk?	